

Tìm hiểu chữ Vô trong danh hiệu “Vô Cực Từ Tôn”

Thiện Chí

Theo giáo lý Cao Đài, hai Đấng Chủ thể tối cao trong vũ trụ tâm linh vận hành cơ sanh hóa và tiến hóa của vạn vật chúng sanh là Đức Vô Cực Từ Tôn Diêu Trì Kim Mẫu và Đức Thái Cực Thánh Hoàng Huyền Khung Cao Thượng Đế. Mỗi danh hiệu đều gồm đủ hai tính năng “Vô ngã” và “Hữu ngã”. VÔ CỰC và THÁI CỰC thuộc về Vô ngã; Từ Tôn Diêu Trì Kim Mẫu và Thái Cực Thánh Hoàng thuộc về Hữu ngã.

Theo Đạo học, Vô Cực và Thái Cực đều là Bản thể của vũ trụ. Có thể nói dễ hiểu, Vô Cực là Bản thể tịnh, Thái Cực là Bản thể động, nhưng cả hai là MỘT, hiện hữu vĩnh cửu, trường tồn bất tăng bất giảm.

Tính năng Vô Cực chủ yếu là dung chứa, bảo dưỡng, giáo hóa được diễn giải trong các bài kinh Cao Đài:

Phật Mẫu Chơn Kinh⁻¹

*“Tạo Hóa Thiên Huyền Vi Thiên Hậu,
Chưởng Kim Bàn Phật Mẫu Diêu Trì,
Sanh quang dưỡng dục quần nhi,
Chơn linh phối nhứt thân vi Thánh hình.
Thiên cung xuất vạn linh từng pháp,
Hiệp Âm Dương hữu hạp biến sanh,
Càn Khôn sản xuất hữu hình,
Bát hồn vận chuyển hóa thành chúng sinh. (...)”*

Thi văn của Đức Phật Mẫu giảng cơ dạy đạo tại Thảo Xá

---

1. Đức Bát Nương giảng cơ tại Kim Biên Tông Đạo, Ngài Phạm Hộ Pháp thủ cơ (phò loan).

Hiền Cung ngày 15-11 Tân Mùi (23-12-1931) do Đức Phạm Hộ Pháp và Ngài Bảo Văn Pháp Quân phò loan:

*“Từ Hỗn Độn Chí Tôn hạ chỉ,
Cho Thiếp quyền quản Khí Hư Vô,
Lấy Âm quang tạo phách tăng đồ,
Muôn vật cả lo cho sanh hóa.
Nuôi nấng lấy xác thân hòa hỏa,
Thuận Âm Dương căn quả hữu vi,
Chưa ai vào đến cõi trần này,
Chẳng thọ lấy Chơn thần tay Thiếp. (...)”⁻²*

Tính năng Thái Cực chủ yếu là sanh hóa, vận hành cơ tiến hóa. Nói “chủ yếu” có nghĩa không tuyệt đối phân biệt, không đơn thuần một tính năng nào. Hơn nữa, theo Đạo học, trong Vô Cực có Thái Cực và ngược lại. Tham khảo Kinh Ngọc Hoàng Bửu Cáo:

Ngọc Hoàng Thượng Đế Kinh (Ngọc Hoàng Bửu Cáo)

*“Đại La Thiên Đế, Thái Cực Thánh Hoàng,
Hóa dục quần sanh,
Thống ngự vạn vật.
Diệu diệu Huỳnh Kim Khuyết,
Nguy nguy Bạch Ngọc Kinh.
Nhược thiết nhược hư,
Bất ngôn nhi mặc tuyên đại hóa.*

---

2. <http://www.daotam.info/books/gnkttd/gnkttd.htm>

*Thị không, thị sắc,
Vô vi nhi dịch sử quần linh. (...)*

Từ khái niệm “hình nhi thượng” vừa kể, Chữ “VÔ” trong danh hiệu “Vô Cực Từ Tôn” thường được Thánh giáo ứng dụng để dạy giáo lý tu tâm và pháp môn tu luyện.

*“VÔ vi chi khí dụng càn khôn,
CỰC điểm nguyên sanh Đạo bảo tồn,
TỪ Mẫu khuyên con tu phục vị,
TÔN danh chủ thể giữ chơn hồn.”⁻³*

- Vô vi chi khí: Khí vô hình, thanh tịnh.
- Dụng càn khôn: Càn khôn = vũ trụ; dụng càn khôn = xây dựng vũ trụ (từ khí vô hình).
- Cực điểm: Chỗ tối cao, nơi nguồn gốc đầu tiên.
- Nguyên sanh: Khởi đầu cuộc hóa sinh vũ trụ vạn vật.
- Đạo bảo tồn: Năng lực dung dưỡng sự hiện hữu của tạo vật.
- Từ Mẫu: Đức Mẹ từ bi.
- Phục vị: Trở về ngôi vị trên cõi tâm linh thiêng liêng.
- Tôn danh: Danh hiệu (tên) cao quý.
- Chủ thể: Nhân vật, người có quyền năng hay tác động.
- Chơn hồn: Hồn, linh hồn, chủ thể tâm linh.

Bốn câu xưng danh khoán thủ này tóm tắt đầy đủ định nghĩa danh hiệu, thực tại khí thể làm bản thể của vũ trụ càn khôn, công năng bảo tồn tạo vật, giáo hóa chúng sanh tiến hóa.

---

3. Diêu Trì Bửu Điện Thánh Thất Bình Hòa, 14-8 Nhâm Tý (21-9-1972).

Chúng ta còn thấy chữ “Vô” có ý nghĩa triết lý và đạo học vô cùng sâu sắc.

Trước hết, Vô không chỉ đơn giản là vô hình, còn là vô biên, bất diệt. Vô là không, không hình mà “có”, có thực thể là “khí”. Khí là năng lượng, không hình mà có “lực”, có “sức”, nhờ đó mới dựng nên vũ trụ.

Nên Thánh giáo Đức Từ Mẫu có đoạn:

*“Có cái có trong tình Tạo hóa,
Không là không Đạo cả lưu hành,
Biết đường sanh diệt, diệt sanh,
Huàn nguyên phản bổn nhọc nhằn chi con.”*⁴

Trong Bản thể, nhờ “tình Tạo hóa” phát sinh cái “có”. Tình Tạo hóa chính là “Đạo”. Bởi thế, vũ trụ, theo Đạo học còn gọi là “Càn Khôn”, là thực thể do hai năng lực Âm Dương kết thành. Tình Tạo hóa là “Cơ Sanh Hóa–Bảo Tồn”.

“Đạo cả lưu hành” là “Cơ Tiến Hóa”, là Luật vô hình chuyển “không” thành “có”, chuyển “có” thành “không” sao cho cái “Tồn tại” sau cùng là chủ thể đạt được ở tuyệt đích của vũ trụ, kết thúc tiến trình “Hoàn nguyên”.

Đức Vạn Hạnh Thiền Sư dạy:

“Hãy nói qua về luật vô hữu của vũ trụ.

Có mà không, không có mà có, ấy là luật tắc vô hữu của vũ trụ. Đừng bảo rằng có mà cũng đừng nói rằng không. Có đó

---

4. Cơ Quan Phổ Thông Giáo Lý, 01–12 Bính Thìn (19–01–1977).

thực nhưng cũng là không có thực đó. Nhưng không kia mà lại rằng có đấy.

Vạn sự thế thế gian trong vũ trụ hiện thực phải đặt trong tình trạng tương đối hằng hữu mới có thể giải thích được cái tác nhân của vũ trụ vào con người tức là vào vô hữu của chính nó.

Vạn thế vũ trụ đã mang lấy bản tính vô sinh bất diệt, mọi sự kiện xảy ra trong vũ trụ mặc nhiên đã vô thường bất đoạn. Chính nó nhưng không phải là nó mang lại sự bất nhứt, nhưng nó vẫn là nó, sự kiện vạn hữu ấy đã bất di. Mọi sự thế gian trong vũ trụ không đến mà đến, không đi mà biến đi, ấy là vô lai bất khứ vậy.

Với luật tắc vô hữu của vũ trụ đã giải thích mọi sự ảo giác của lục thức, lục căn của con người và mọi sự sinh tồn của kiếp người trong vũ trụ khôn cùng vô thủy vô chung.”⁻⁵

Đức Vô Cực Từ Tôn dạy về cái “không” sau cùng của kiếp người:

“Ớ trẻ cùng nhau một chữ đồng,
Chớ vì sắc lá với màu lông,
Phân chia nhĩ ngã càng xa cách,
Một kiếp rớt rồi một chữ không.”⁻⁶

Đức Ngô Đại Tiên dạy:

---

5. Đạo Học Chí Nam, Minh Lý Thánh Hội.

6. Diêu Trì Bửu Điện Thánh Thất Bình Hòa, 14-8 Nhâm Tý (21-9-1972).

*“Còn mê nên chấp có và không,
Giác ngộ đạo trung tại cõi lòng,
Chẳng có chẳng không vô sắc tướng,
Như như lẳng lẳng giữ tâm không.”⁻⁷*

KẾT LUẬN

Đức Vô Cực Từ Tôn dạy:

*“Con hãy sống cái sống tự nhiên là con được vào vòng tay vô vi,
vô cực của Mẹ.”⁻⁸*

(“Sống cái sống tự nhiên” là sống vô tư theo luật Tiến hóa, không cưỡng cầu, không ôm chầm cái có, không chấp cứng chỗ không):

*“Dầu thế lộ gặp ghình trở ngại,
Đã làm người lòng phải dạn lòng,
Cõi đời vạn hữu sắc không,
Chẳng chi tồn tại mà mong giữ gìn.
Có cái có trong tình Tạo Hóa,
Không là không đạo cả lưu hành,
Biết đường sanh diệt diệt sanh,
Hườn nguyên phản bốn nhọc nhàn chi con.”⁻⁹*

---

7. Trúc Lâm Thiền Điện, 07-7 Nhâm Tý (15-8-1972).

8. Cơ Quan Phổ Thông Giáo Lý, 01-12 Bính Thìn (19-01-1977).

9. Cơ Quan Phổ Thông Giáo Lý, 01-12 Bính Thìn (19-01-1977).